

Internt notat

Notat vedr. initiativretten ifm. fremsendelse af 3 initiativretspunkter til Byrådsmødet d. 12. oktober 2022.

1. Om initiativretten:

Af kommunestyrelsesloven § 11, stk. 1, 1. pkt. fremgår:

Ethvert medlem af kommunalbestyrelsen kan for denne indbringe ethvert spørgsmål om kommunens anliggender samt fremsætte forslag til beslutninger herom.

Bestemmelsen omhandler den såkaldte initiativret og medfører, at ethvert byrådsmedlem har ret til at få en sag optaget på dagsordenen på det førstkommande byrådsmøde – forudsat at anmodningen er fremkommet rettidigt jf. forretningsordenen § 3, stk. 1. Fremsættes anmodningen ikke rettidigt, må sagen afvente det næstkommende møde.

Initiativretten medfører alene, at et medlem har krav på, at sagen optages til behandling på et byrådsmøde, men når sagen først er kommet på dagsordenen, har medlemmet ikke længere rådighed over sagen.

Bestemmelsen giver dermed ikke det enkelte medlem krav på, at en sags videre ekspedition standses, eller at sagen underkastes realitetsbehandling i byrådet. Medlemmet kan således ikke modsætte sig, at sagen henvises til afgørelse i et udvalg eller administrationen¹, ligesom byrådet kan beslutte, at sagen udsættes til et senere møde i byrådet. Byrådet kan desuden - i modsætning til, hvad der gælder med hensyn til medlemmets standsningsret efter § 23 - afslutte behandlingen af sagen med en beslutning om, at byrådet ikke foretager sig videre, dvs. uden at træffe realitetsafgørelse.

¹ Medmindre der er tale om et forhold, hvor det alene er byrådet, der kan træffe beslutning.

2. Borgmesteren kan ikke afvise at optage en sag på dagsordenen:

Borgmesteren har pligt til at optage alle rettidige indkomne forslag på udkastet til dagsordenen.

Borgmesteren kan dermed ikke undlade at sætte en sag på dagsordenen under henvisning til, at borgmesteren finder, at der bør tilvejebringes yderligere oplysninger, eller fordi han vurderer, at der ikke er tale om et kommunalt anliggende mv.

En beslutning om at afvise en sag fra dagsordenen, kan alene træffes af byrådet, når de ved mødets start skal tage stilling til borgmesterens dagsordensudkast.

3. Procedure, hvis en sag afvises fra dagsordenen:

Byrådets møder indledes med, at byrådet tager stilling til det af borgmesteren fremsendte udkast til dagsorden. Indsigelser mod behandling af en sag, der optaget på udkastet til dagsordenen, skal fremsættes ved mødet begyndelse. Hvis intet medlem protesterer mod dagsordensudkastet, anses dette for at være stiltiende godkendt.

Hvis der af udkastet til dagsordenen fremgår forhold, som ikke er et kommunalt anliggende, er borgmesteren som mødeleder forpligtet til at gøre opmærksom på, at punktet efter hans opfattelse ikke kan behandles, og derfor må afvises, allerede ved mødets begyndelse.

I den forbindelse har alle byrådsmedlemmer ret til at udtale sig om afvisningsspørgsmålet, men ikke om sagens realitet. Byrådsmedlemmerne har alene ret til at udtale sig om sagens realitet ift. punkter, som optages på den endelige dagsorden.

Fremsættes der begæring herom, må spørgsmålet om sagens optagelse på den endelige dagsorden sættes til afstemning.

4. Vurdering af de konkrete initiativretspunkter

Byrådet kan afvise et medlems ønske om at få optaget en sag på dagsordenen, når det er klart, at sagen ikke vedrører et anliggende, der lovligt kan behandles af byrådet, eller at vedtagelse af forslaget i øvrigt vil være ulovligt.

Indenrigsministeriet har i den forbindelse i en udtalelse af 1. juni 1971 udtalt, at byrådets opgaver er at styre kommunens anliggender jf. kommunestyrelsesloven § 2, hvilket indebærer, at de sager der optages på byrådets dagsorden, må holde

sig inden for området af kommunale anliggender. Indenrigsministeriet udtalte desuden, at forslag, der ikke var således udformet, at de kunne danne grundlag for en konkret beslutning inden for byrådets kompetenceområde, måtte kunne afvises.

I den forbindelse bemærkes, at det af kommunestyrelsesloven med kommentarer side 153 f. fremgår:

”Hvis det ikke på grundlag af forslagens ordlyd kan afgøres, om sagen lovligt kan behandles af kommunalbestyrelsen, fordi der i forbindelse med forslagens behandling kan træffes en lovlig beslutning, kan forslaget dog ikke afvises.

...

Afgørende må være, om der inden for rammerne af dagsordenspunktet vil kunne træffes en lovlig beslutning.”

4.1. Vedr. initiativretspunkt 1

Punktet er udformet således:

”Byrådsmedlemmer betaler entrepris for at være tilskuere til VFF’s hjemmekampe. Således kan man være sikret, at politikerne i Hjørring Byråd ikke efterlader indtryk af at bevilge skattepenge til sig selv via sponsoraftalen, hvis midler således kan gå specifikt til fodboldmæssige formål.”

Det er vurderingen, at dette punkt ikke kan afvises fra dagsordenen, idet der indenfor rammerne af punktet, kan træffes en lovlig beslutning af byrådet.

Af beslutninger som byrådet kan træffe indenfor punktet, kunne eksempelvis være at byrådet beslutter, at forvaltningen skal opridse rammerne for byrådets muligheder for at modtage gaver, eller at der skal udarbejdes egentlige retningslinjer herfor, som fremsendes til byrådets godkendelse. Det bemærkes, at beslutninger af denne karakter, alene kan træffes af byrådet og således ikke et stående udvalg eller økonomiudvalget, idet der er tale om en sag, der vedrører byrådets egne forhold og dermed ikke henhører under et udvalg.

4.2. Vedr. initiativretspunkt 2

Punktet udformet således:

”I forlængelse af borgmester Søren Smalbros løfte under en debat arrangeret af Hjørring Bibliotek 1. oktober foreslås det, at alle byrådsmedlemmer opfordres til personligt at betale kr. 1.000, eller et andet beløb, til en relevant støtteforening til almennyttigt gavn for den nuværende Blå Kors Cafe, som muligvis bliver lukket, hvis kommunens budget bortfalder pga.

det politiske flertal bag budget 2023. Dette forslag bortfalder, hvis byrådsflertallet bag budgetaftalen ændrer holdning på byrådsmødet 12. oktober.”

Det er vurderingen, at dette punkt bør afvises fra dagsordenen, idet punktet ikke kan danne grundlag for en konkret beslutning inden for byrådskompetenceområdet.

Byrådet kan ikke pålægge de enkelte medlemmer, hvordan de skal disponere over deres privatøkonomi, ligesom byrådet kan ikke træffe beslutning om ”at opfordre” byrådsmedlemmerne hertil.

4.3. Vedr. initiativretspunkt 3

Punktet er udformet således:

”Byrådets medlemmer opfordres ved frivillig indsamling til at donere kr. 500 til Henrik og Linda Boms tre døtre, der som følge af byrådets beslutning og juridiske strategi endte uskyldigt med sagsomkostninger på kr. 55.000 pga. tvangsfjernelses-sagen. Det bemærkes, at byrådet nu har brugt ca. kr. 630.000 på det eksterne advokatfirma Norrbom Vinding på at besejre Bom-familien juridisk, herunder de tre døtre som blev tvangsfjernet i halvandet år.”

Det er vurderingen, at dette punkt bør afvises fra dagsordenen, idet punktet ikke kan danne grundlag for en konkret beslutning inden for byrådskompetenceområdet.

Byrådet kan ikke pålægge de enkelte medlemmer at iværksætte en indsamling og herefter donere et beløb til konkrete personer, ligesom byrådet kan ikke træffe beslutning om ”at opfordre” byrådsmedlemmerne hertil.